

Σπανίκεδες καὶ λοιποὶ) πῶς καὶ ὁ Χατζηδόκης εἶναι προ-  
δότης καὶ πρέπει μὲ κλωτοὺς νὰ διωχθῇ ἀπὸ τὸ «ΕΘΝΙΚΟ  
(III) Πανεπιστήμιο.

Δύναμη τοῦδ' αὖτε τοῦ Μισογυνίου καὶ τῇ δυνάμει αὐτῇ  
σήμερα τὴ βλέπει νῦν καταπύου του. Καὶ καλὰ ξεμπερ-  
δέματα τώρα. Αὐτὸ μοναχὰ λέμε καὶ τοὺς ἀφίνομε νὰ  
τεγῶνται ἀναμεταξύ τους σὺ σονιῶ.

★

ΚΑΠΙΟΣ κύριος, πού εἶταν πρῶτα λογιστὴς στὴν  
«Αμοιβία», ὁ κ. Καζάσογλου, σὲ σειρά ἄρθρα στὴν  
«Ἀκρόπολη», μὲ νόμους καὶ μὲ γεγονότα, μᾶς ἀπόδειξε  
πῶς ἡ περιγραφή αὐτῆς εἰσαγωγῆς δὲν ἔχει καὶ τόσο πατρι-  
κὴ διακρίσιν τῆς καὶ πῶς πρέπει ὁ Εἰσαγγελεὺς νὰ ρίξει  
μιά ματιά στὰ βιβλία τῆς.

Αὐτὸ δὲ μᾶς παραξενεύει καθόλου. Οἱ περισσότερὲς εἰσα-  
γωγὲς ἐδῶ πέρα, οἱ τραγελαφικὲς δὲ καὶ χρηματιστικῆς, εἶσι  
πάνου κάτω δουλεύουσιν καὶ ὅλες τὲς, ποιά λίγο ποιά  
πολύ, τριγυρνᾶν στὸ περιθώριον τοῦ Ποινικοῦ νόμου, καθὼς  
κάποιος δικηγόρος συνήθιζε νὰ λέει. Κάτι πού μᾶς παραξεν-  
εύει εἶναι πῶς οἱ τέτοιαι εἰσαγωγὲς συνήθιζον νὰ ταμπου-  
ρώνονται πίσω ἀπὸ μερικὰ γνωστὰ ὀνόματα, πού τὰ παίρ-  
νουν τάχα γιὰ συμβόλους τους, καὶ εἶσι ξεγελάει τὸν κόσμον.

Ὁ κ. Γ. Στρέϊτ καὶ οἱ ἄλλοι πού φημιγράφουν στὸ  
Συμβούλιο τῆς «Αμοιβίας» καὶ εἶσι εἰσαγωγὲς πῶς νὰ τὸν  
πῶς δὲν τοὺς συμφέρει νὰ νοικιάζον τὰ ὀνόματά τους  
στὲ εἰσαγωγὲς πού τὰ ἔχουν τὸ κ. Καζάσογλου τὴν ἀποδείχνον  
ὅχι καὶ τόσο πατρικῆς.

★

Ο ΚΑΛΟΣ συνάδελφος «Le Monde Hellenique» μι-  
λώντας σ' ἓνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα του γιὰ τὸ κλει-  
σιμο τῆς ἑτήσιας χρονίης τοῦ «Νουμά» παρατηρεῖ πῶς ἂν  
ἐρίναμε μερικὲς γλωσσικὰς μᾶς υπερβολὰς θὰ μπορούσαμε  
νὰ ἐξυπηρετήσουμε σημαντικὰ τὴν ἐθνικὴν μας φιλολο-  
γίαν (se contentait à se laisser quelques excentricités glos-  
sologiques, elle pourrait rendre de très grands services  
à notre littérature nationale).

Τὰ βρίσκουμε ἄδικα τὰ λόγια τοῦ «Monde Helleni-  
que» καθὼς βρίσκουμε καὶ πῶς δὲ μᾶς ταυρίζουν καὶ τὰ τι-  
μητικὰ παῖνιμα πού μᾶς ἔχουν στὸ προχθεσινὸν τοῦ ἄρθρου  
ὁ Ψυχάρης γιὰ τὴν κανονικὴν μᾶς τὴν γλῶσσαν. Γιατὶ δυστυ-  
χῶς οὐτε γλωσσικὲς υπερβολὰς εἶναι ἱκανὸς νὰ κάνει ὁ  
«Νουμάς», οὔτε σὲ κανονικὴν δημοτικὴν γλῶσσαν γράφεται.  
Σὲ ἄλλαι σελίδαι του μορεῖται νὰ παρατηρήσῃται τρεῖς τέ-  
σερες γραμματικῆς νὰ γραβοκοπιᾶσονται ἀλύπητα, καμιά  
φορὰ καὶ τρεῖς τέσερες γλῶσσας· κανονικὴν δημοτικὴν, δη-  
μοτικὴν ἀκατάστατην μιχτῇ, μισομιχτῇ, μισοκαθαρεύουσα  
καὶ φασκίλωσ' τα.

Γι' αὐτὸ δὲ φταίει οὔτε ὁ «Νουμάς», οὔτε οἱ συνερ-

χει, εἶναι καὶ ἡ δικὴ τῆς ἀρχῆς, φταίει μοναχὰ νὰ  
μὴ βλέπῃ ὁ κόσμος. Καὶ στὰ κροπόταμο, πού παῖ  
ἡ Φρόσω καὶ λευκαίνει, ποιεῖς θὰ τὴν δῇ; Ἡ ἀρχόν-  
τισσα ἀπ' τὸ χωριὸν ξεχνᾷ ἀκόμα καὶ τὸ σῶν, σὰ  
δὲ χρειάζεται νὰ πληρώσῃ πλούσια. Σὺν τὸ χιόνι  
τῆς φέρνει ἡ ἀνιψία τῆς· τὰ σκουτὶ τῆς οὐλίας  
ἀπ' τὸ γιᾶλο πού τὰ στεγνώνει. Ἡ μαύρη σκέπη  
πετρεῖ· ἐκεῖ καὶ ἀφίνει νὰ στερεφτοῦν τὰ μαλλιά στὸν  
ἥλιο καὶ ἀφίγει ὁ γιᾶλος καὶ λάμπει ὁ τόπος·  
λέει τὰ πνύχτερα τραγοῦδι τοῦ παλικαριοῦ, πού  
ἔχει καλὸ στὸ νοῦ του καὶ καρτερεῖ νὰ γένῃ πρῶτα  
δικαστὴς γιὰ νὰ τὴν παρῇ. Αὐτὸ κατ' ἐξοχὴν καὶ ἡ  
μαννα στὸν καιρὸ τῆς, μὰ ὅσο καὶ ἂν ἔκανε ἡ συχω-  
ρεμένη στραβὰ μάτια, δὲν τὰ κλείνει καὶ ὁλότρελα.  
Καὶ τώρα ὅσο νῆλοζῃ τὰ δικά τῆς ἡ θειά, ἐνοι-  
ζον τὰ στόματα τοῦ κόσμου καὶ τὰ παράμερα τῆς  
ποταμίδος τσαμπούνισαν στὴν γειτονία πράματα ἀπί-  
στευτα πού μιά πολύτροπη γριά ἔβαλε τὰ δυνατὰ  
τῆς καὶ τὰ σκέπασε· μὰ ὡς τόσο ἀπλώθηκαν σ' ὅλην  
τὴν πόλιν καὶ τὸ πλουσιόπαιδο χάθηκε ἔξω ἀπ' αὐτῇ.

★

Κι ὁ γιᾶλος σκοτίνισεν καὶ ἡ κούλια κλείστηκε  
στὴν θλίψη τῆς. Ἡ θειά δὲν ἔχει πρόσωπο νὰ βγῇ  
στὸν κόσμον καὶ στὸ γαμπρὸ τῆς πού τὸν καρτερεῖ  
ὅρα τὴν ὥρα νάρθῃ νὰ λιανίσῃ, νὰ χαρακίσῃ στὰ  
φαχνὰ καὶ νὰ λαιτῇ τὴν ἀτιμασίαν. Μὲ τὸ δικὸ  
τῆς σόκιασμα μοναχὰ, μὲ τὰ μαλλιά (τὴς μαύρες  
μακρὲς πλεξίδες) πού τὴς ἔκοψε δὲ σβύνει ἡ ντρο-  
πή. Εἶν' ἀλήθεια πῶς αὐτὴ δὲν ἦταν στὴν γενιά

γὰτες τοῦ. Τὸ ποῖός φταίει καὶ γιατί νὰ φταίει, τὸ ἀπο-  
δεῖναι θεοφάνερα ὁ Ψυχάρης στὰ φεταῖνά του «Ρόδα καὶ  
Μήλα», στὸν πρόλογον. «Ὅ, τι λοιπὸν δὲν μπόρεσε νὰ ἐπιβί-  
λει ἕνας Ψυχάρης, εἶναι ἀδύνατον νὰ μπόρῃ νὰ τὸ  
ἐπιβάλλῃ μιά φημερίδα—καὶ γι' αὐτὸ ὁ «Νουμάς» ἀπὸ  
καιρὸ καὶ μάλιστα τώρα τελευταῖα, ἔφισε τὴν καθέναν νὰ  
γράψῃ σύμφωνα μὲ τὴν γραμματικὴν του (γιατὶ ὅλοι, φαί-  
νεται, ἔχουμε καὶ ἀπὸ μιά γραμματικὴν ὁ καθένας) καὶ μὲ  
τὸ γούστο του, τρέφοντας πάντα στὴν ψυχὴν τοῦ τὴν κρυφὴ  
ἐλπίδα πῶς ὅλοι μᾶς σιγὰ σιγὰ, μὲ ἀμοιβαῖες υποχώρη-  
σεις, θὰ μπόρῃ κάτε ἀπὸ ἕναν κοινὸ κανὼν καὶ ἑρπύ-  
ξουμε ἀπὸ τοὺς σχολαστικὺς καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιχειρήμα  
πύχουν καὶ τὸ μεταχειρίζονται ἐναντίον μας.

★

ΑΠΟ τὸν «Ἐργάτη» τοῦ Βόλου μαθαίνουμε πῶς ὁ κ.  
Ζάχος, διευθυντὴς τοῦ «Ἐργάτη», μίλησε στὸ Βολιώτικο  
«Ἐργατικὸ Κέντρο» τὴν προπερασμένη Κυριακὴ (28 τοῦ  
Δεκεμβρίου) γιὰ τὸ «Γήταυρον» τοῦ Ρήγα Γκόλφτ.

Νά, τί γράφει ὁ «Ἐργάτης» στὸ τελευταῖον φύλλον του:

Ὁ κ. Κ. Ζάχος ἔκρινεν μιά λαμπρὴ καὶ ὠραία ἀνάλυσιν  
τοῦ «Γήταυρου», ἐργατικὸν δόγματος τοῦ συνεργάτη μας  
Ρήγα Γκόλφτ πού δημοσιεύθηκε στὸ «Νουμά» καὶ πορευ-  
σας τὴν ἀγνὴ καὶ λατρευτὴ μορφήν τοῦ συγγραφέα στοὺς  
ἐργάτας. Ὁ κ. Ζάχος μὲ πολλὴν εὐγλωττίαν καὶ ὁλοκλή-  
ρουν γλῶσσαν μίλησε 1½ ὥρα καὶ περισσώτερον καὶ δια-  
κρίτονταν συχνότατα ἀπὸ χειροκροτήματα. Ὑστερὰ δι-  
ήκε τὸ ὄριον καὶ ἐνθουσιαστικὸν δόγμα ὁ «Γήταυρος».  
Ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ ἐνθουσιασμός πού γέννησε ἡ ἀνέ-  
γνωσιν τοῦ δόγματος αὐτοῦ. Τὸν ὄρατον τοῦ συμβολισμοῦ τὸν  
ἐνωσαν ἀμέσως καὶ τὸν καταχειροκροτήσαν. Συχνὰ ἡ  
ἀνίγνωσιν εἶταν ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ τὰ μανιῶδη  
χειροκροτήματα τῶν ἐργατῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια ὅλη ἡ σάλα  
ἐσειέτατο.

Μαθαίνουμε μὲ χαρὰ πῶς τὸ «Γήταυρον» δὲ τὸν τυπώ-  
σαι μ' ἐξοδὸν τῆς σὲ ξεχωριστὸν φυλλάδιον ἡ «Κοινωνιολογικὴ  
Ἑταιρία» καὶ ἂν τὸν μοιράσῃ χάρισμα σὲς λαϊκὰς τάξεις.

## ΑΓΓΕΛΑΚΙ

(Σὲ τρεῖς ἐποχοῦς)

1

Στὴ σάλα μπήκε ἀστραφτερὰ τριανταφυλλεῖο φῶς  
πού οὐδὲν οὐδὲν δλόχαρ καὶ ἀνὰ ἑρ' ὁροσὶά,

πρωτόλουον. Ἡ ἀρχόντισσα ἀπὸ τὸ χωριὸν δὲν ξέ-  
χασε πῶς ἡ ἰδία ἡ Φρόσω παρὰ στεκε κατὶ περὶ  
τερο ἀπὸ πνεῦμα μιά φορὰ, ὅταν ὁ παπὸς εὐλό-  
γησε τὸ γάμο τῶν γονιῶν τῆς. Ὡς τότε ἡ τωρινὴ  
περίστασις δὲν εἶν' ἡ ἰδία, τὸ πρᾶμα δὲν εἶν' ἀπα-  
ράλλαχ' ο. Ὁ Θάμος Κρανιάς τότε ἐρίξε ἀγκουρ,  
καθὼς τὸ λέγαν στὸ χωριὸν. Εἶχε φόβος πῶς, μ' ὅλο  
τὸ σῶν τοῦ καὶ τὸ μαῦρον τοῦ μυστακί, ὁ ἀρχον-  
τας Γορλίστας δὲν τὸν ἔκρινε καὶ τόσο χάρι γιὰ  
γαμπρὸ καὶ θέλησε νὰ σφαιλιστῇ δὲν ἔκοψε τὴν ἀ-  
λυσίδα καὶ νὰ γένῃ ἀφαντος. Καὶ τέλος ὁ Θάμος  
Κρανιάς ἦσαν τὰ γόνιμα τοῦ προστοῦ Κρανιά, ὁ γυνὴ  
τοῦ φαλαγγίτη ταγματάρχου πούχε τὸ κορμὶ σπαρ-  
μένο βόλια, τὰ χέρι φαγωμένα ἀπ' τὸ μπαρούτι  
καὶ ὅχι ἀργασμένα ἀπ' τὰ τυριά καὶ βρώμικα ἀπ'  
τὴς σαρδέλλες, σὺν τὸν πατέρα τοῦ ξεπλανε τῆς  
Φρόσως. Τοῦτο μανιῶνει πῶς πολὺ τὴν κηπεύ-  
νισα. Νάχε γένῃ ἡ ντροπὴ στὰ σῶνά τῆς, ὁ ἀνο-  
μος δὲ γλύτων' εὐελεα· τὸ κεφάλι τοῦ θάπερτε  
τὴν ἰδία ὥρα πού θάρνιουνταν νὰ διορθώσῃ μὲ τὸ  
στεφάνι τὴν προσβολή. Μὰ ἐδῶ στὸν ζῆνον τόπο  
τί μπόρεῖ νὰ κάμῃ αὐτῇ; Ἡ παλιόκαπα ἀπὸ τὰ  
βουνα, πού ξεχειμαζεῖ ἐδῶ ὁλοτρόγυρα, εἶναι μο-  
ναχὰ γιὰ νάρχεται νὰ τὴν παρακαλῇ νὰ στέλνῃ  
στὸν εἰσπράχτορα καὶ στὸν εἰρηνοδίκη. Ἐκεῖνοι  
ποῦνε νὰ ἐκδικιῶνται τοὺς ἀρχόντους τους, δὲν ἀρ-  
γατεύονται μὲ τὸ τοσπὶ καὶ δὲ φυλὰν κηπάδια· τὰ  
δικατίζουν μοναχὰ. Δὲ μῖνει ἄλλο λοιπὸν παρὰ  
νάρθῃ ὁ πατέρας νὰ τὰ ξεμπλέξῃ μόνος του, νὰ λο-  
γαριαστῇ σὺν ἀρχόντας μὲ τὸν παλιόμπκαλτ.

(Ἀκλὸς θεῖ)

καὶ ἔλαμψε λαμπροχρόωμα. Κάποιος τεμονιτιστὸς  
πῶθος σὰ νὰ γεννήθηκε στὸ εἶναι μου βαθιά

Καὶ μέσα μου σιγᾶνιξε μιά γλυκεῖα φωτιά  
κεῖνο τ' ὄνειροθύμητο τὸ τριανταφυλλᾶν.

Κ' ἔσταξ' ἀπὸ τὰ μάτια μου μέσα εἰς τὴν καρδιά  
κατακλυσμός τριανταφυλλᾶν. — Ἀχ ἄστρην ἀγγελᾶν...

2

...Καὶ τράβηξα. — Ἀχ, πάει πᾶς κάθε δμορφιά στὴν  
πλάση

Γὼν τδσβυσα τὸ πέθανα τὸ φῶς—ἄχ...—Ἐτσι  
πρέπει!

Καὶ τράβηξα. — Καὶ τὴν πληγὴν πῆγα νὰ μοῦ σκεπάσῃ  
ἡ λησμονιά. Τῆς βρύσης τῆς ἐγύρενα τὴ σκέπη.

Καὶ τράβηξα σερνάμενος στὴ βρύση, πού μοῦ τάζει  
τὴν γιατριά, καὶ ρούφηξα... Καὶ ἡ καρδιά μου ἀνάσανε.  
Καί, καθὼς ἦτο τὸ νερὸ π' ἀδιάκοπα σταλαῖει,  
βάτοιο φνιγρώσαν μέσα μου καὶ ὅλα τὰ σκεπάσαν...

3

Πάλε μπροστὰ μου ἄστραψε ἡ πλανερὴ θωριά του  
καὶ ἡ ψυχὴ μου ἀγροίκησε κατὶ νὰ τῆς μιλή.

Ὅσο καὶ ἂν μὲ περδοῦκλωσε ἡ λησμονιά, ἡ ματιὰ του  
ἀστραφτερὰ μοῦ χάρισε μιά γλυκοχαρᾶν.

Ὡ! Νά ξεμέρῳσε ξανά! Τριανταφυλλεῖο φῶς  
γύρω τριγύρω σκόρπισε τὸ μαγικὸ ἀγγελᾶν.

Καὶ τώρα πᾶς κακοκαιριὸς καὶ ἀγέρας δυνατὸς  
δὲν τὸ ταραῖζονε ποτὲ τ' ὄρατό μας καϊκάμ.

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

## Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΕΥΚΕΣ ΤΗΣ ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑΣ

Παρίσι, Γενάρης 1909.

Φίλε Νουμά,

Ἀπ' τὸ Παρίσι πού τουρτουρίζει χωμένο μέσ  
στὰ κάτασπρα τὰ χιόνια σὺν τὸ χωριάτῃ μὲς στὴν  
ἄσπρη τὴ φλοκιστὴ του σιγγόνα, σοῦ στέλνω τὰ  
χρόνια πολλὰ καὶ σοῦ εὐκοῦμαι νὰ προκόβῃς καὶ  
ν' ἀπλώνῃς, χωρὶς πάθη, χωρὶς στεναχώριες, μὰ μὲ  
ἀνεση, καὶ μὲ κουράγιον σὰ λεβεντόκορμον γιομάτο  
δύναμιν καὶ ὑγείαν.

Εὐκοῦμαι καὶ σ' ὅσους σὲ διαβάζουν ὅλες τὴς  
καλοσύνης. Ζωὴ καθαρή, γλυκιά, ἡρεμὴ, ἀπαλλαγ-  
μένη ἀπὸ καταστροφές, ἀπὸ τινάχμους, ἀπὸ σει-  
σμούς σὺν τῆς Σικελίας, πού σπαράζουν τὴ ζωὴ καὶ  
σκίζουν τὴν καρδιά καὶ τὴν κάνουν κουρέλι. Στὰ  
παιδιὰ εὐκοῦμαι νὰ μεγαλώουν, στὰ κορίτσια νὰ  
ὁμορφύνουν καὶ νὰ καλοπαντρεύονται, στοὺς γε-  
ρόντους νάχουν παιδιὰ καὶ ἐγγόνια πού νὰ τοὺς  
ἀγαπᾶν καὶ νὰ τοὺς τιμῶν. Ναί! νὰ τοὺς λα-  
τρεύουν τὰ παιδιὰ, καίνοὺς πού τοὺς γέννησαν, τ'  
ἀνάθρεψαν καὶ παιδεύτηκαν γι' αὐτὰ. Ἀχ! πῶς  
τ' ἀγαπᾷ τὰ γεροντικά τους χερᾶκια τὰ ζω-  
μένα μὰ μαλακά, μαλακά καὶ ἀλαφριά σὰ φτερο-  
γίττες, σὺν ἀγεράκι πού χαϊδεύει καὶ εὐλογεῖ  
γλυκὰ γλυκὰ.

Εὐκοῦμαι καὶ στοὺς πλούσιους τοὺς καλόμειρους  
νὰ πονοῦν τοὺς κακομεριάζοντας. Στοὺς φτωχοὺς  
ὑπομονὴ νὰ ἔχουν, καὶ γιὰ τὸ τέλος τῶν εὐκῶν εὐ-  
κοῦμαι καὶ στὴ Βουλὴ νῆναι γιομάτῃ ἀπὸ τίς τρεῖς  
καὶ νάχη ἀπαρτία!

Βλῖπεις, καλὴ μου Νουμά, πῶς ἂν καὶ δὲ σοῦ  
συνογράφω διὰ σὲ ξεχνῶ καὶ πολὺ σοῦ καλοθέλω.  
Ἀνάρια ἀνάρια τὸ φιλὶ νάχη καὶ νοστιμάδα.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς σπάνιζ ἔχω τὴν εὐχα-  
ρίστησιν νὰ σὲ διαβάζω, μόνο σὺν τυχαίνει καὶ πη-  
γαίνω σ' ἓνα φιλικὸ μου σπίτι πού σὲ λαβαίνει.

ταχτικά. Τώρα με το κρύο μαζεμένη ένα κουβαράκι σιμά στο τζάκι μου σου στέλνω την καλή μου θύμηση.

### ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

#### ΑΥΤΗ ΜΟΥΣΙΚΟ!

Φίλε «Νουμά»,

Από κάπιο Χριστουγεννιάτικο δώρημα ξεσηκώνω τον ακόλουθο παράγραφο και σου τον στέλνω για μπουναμά πρωτοχρονιάτικο. Απόλαψέ τον:

«Αυτά όλα, τα κουδεντιάσματα των σπιτιών, οί γριλισμοί των σφαζομένων γουρουνιών, τα γαυγίσματα των σκύλων, τα μουγκρίσματα των βωδιδιών, τα χλιμυρίσματα των αλόγων, τα γκαρίσματα των γαϊδουριών... αυτά όλα από την μια μεριά, την κάτω, κι' η γιγάντεια βουή του Βορρηά, που άνα κάτευε την βρυσηννεφιά τ' ουρανού από την άλλη, την άπάνω, σμίγονταν, γίνονταν ένα κι' έκαναν ένα είδος μουσικής, ένα είδος Χριστουγεννιάτικου τραγουδιού, που δεν είναι άξιος να το γράψω κανένας ποιητής, ούτε να το συνθέση κανένας μουσικός, τραγουδιού χαρμόσунου και μουσικής παναρμονίας, που έχουν για ποιητή τους και για συνθέτη τους τόσα άνόμοια πλάσματα κι' στοιχεία, και τόσα άνόμοια αίσθήματα, από τους γριλισμούς των καυμένων των γουρουνιών, που σπαρταρούσαν κάτω από το φονικό μαχαίρι, ώς τα γκαρίσματα των γαϊδουριών.»

Τώρα να παρακαλάμε να βρεθεί ο Μπετόθεν αυτός που θα συνθέσει μια τέτια συνάτα από γκαρίσματα γαϊδουριών, γριλισμούς γουρουνιών κτλ για ένα τέτιο περίφημο μουσικό αὐτί!

Δικός σου  
ΑΥΤΙΚΟΣ

### ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Efendi - par Jean Psichari, Directeur d' Etudes à l' école des Hautes Etudes ; professeur à l' Ecole des Langues orientales vivantes.

(Extrait des mélanges de Philosophie et de linguistique offerts à mr Louis Havet)

Paris. Librairie Hachette et Cie 1908.

Μαζί με το πρώτο μέρος του Ε' τόμου των «Ρόδων και Μήλων» του κ. Ψυχάρη, από τον ωραίο πρόλογο του οποίου δώκαμε στο προηγούμενό μας φύλλο ένα απόσπασμα αή άνοιξη» στους άναγνώστες μας, λάβαμε και μία του μελέτη στο γαλλικό γίγ την Τούρκικη λέξη efendi. Σ' αυτή του τη μελέτη, πλουτισμένη, κατά τη συνήθειά του, μ' ένα σωρό παρατηρήματα αξιοπερίεργα και βαθιά, μας δίνει την παραγωγή αυτήνης της λέξης στα τούρκικα και τη συγγένειά της με παρόμοιες λέξεις στις γλώσσες των λαών που είναι σε συναφεία με τους Τούρκους. Μας λέει πως οι Τούρκοι πήραν αυτή τη λέξη από τη δική μας αφεέντης κι' όχι από την αρχαία Έλληνική αὐθέντης, όπως το ήθελαν οι λόγιοί μας του παλιού καιρού. Μας άποδείχνει πως το αφεέντης δὲ παράγεται από το αὐθέντης, γιατί τότες θα γίνονταν κατά τους φωνατικούς νόμους της γλώσσας μας αφεέντης, αλλά από το Βυζαντινό δηφενδεύω και διαφενδεύω που έγινε κατόπι στη γλώσσα μας διαφεντεύω, πως το διαφεντεύω έσμιξε με το αρχαίο συνώνυμό του αὐθεντεύω κ' ίπηρεάσε το αὐθέντης κ' έτσι βγήκε το αφεέντης. Φυσικά, με την άμεροληψία και την καλή πίστη που τότε χαρακτηρίζει, αναφέρει τους γλωσσολόγους και μάλιστα τον κ. Κατζηδάκη που έγραψαν γι' αυτό το ζήτημα και δίνει σ' ένα καθένα δ, τι του άνήκει. Μας δίνει έπειτα τα ιστορικά της ση-

μασίας του αὐθέντης στους αρχαίους και τους Βυζαντινούς. Μας λέει πως η λέξη στους κλασσικούς έσήμαινε το φονιά και μας φέρνει χωρία από τὸν Ήρόδοτο, τους Τραγικούς και το Θουκυδίδη για να υποστηρίξη τη γνώμη του. Η χάρη του ύφους κ' η έλλειψη δασκαλισμού σ' όλη αυτή τη σπουδαία μελέτη μας δείχνει ακόμα μια φορά πως μαζί με το σοφό Έλληνιστή και το σπουδαίο γλωσσολόγο είναι ζυμωμένος κι' ο άς το πούμε άν και είναι γαλλισμός—άνθρωπος του κόσμου.

### Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Μαθαίνουμε με χαρά πως οι δημοτικιστάδες της Σαλονίκης λογαριάζουν να κάμουν α' Αδερφάτο της Δημοτικής και κάποιος δικός μας στο Αϊντίν της Σμύρνης πασικίζει να κάμει α' Αδερφάτο και κεί.

— Έτσι με τα τρία αδερφάτα πύχουμε για την ώρα, το ένα στα Χανιά της Κρήτης και τάλλα δυο στην Πόλη (το πρώτο με πρόεδρο τον κ. Φωτιάδη και το δεύτερο με πρόεδρο τον κ. Φυτίλη), καθώς και με το Αδερφάτο που σε λίγο θα γίνει και δώ, πληθαίνουν τα κέντρα του άγώνα μας και γίνεται κανονικώτερα η δουλειά.

— Αδερφάτα όμως πρέπει να γίνουν και σ' άλλες πολιτείες. Στη Σμύρνη λ. γ. Μυτιλήνη, Κέρκυρα, Βόλο, Πειραιά κλπ. υπάρχουν άρκεστοι δημοτικιστάδες. Γιατί δι' συναγριούνται να φτιάξουν κι από ένα αδερφάτο και ναρχινίσουνε συστηματικώτερα κάπως την προπαγάντα τους;

— Καλό θέτανε ακόμα (κ' ελπίζουμε οι φίλοι ν' άκούσουνε τη γνώμη μας) και τα δυο αδερφάτα της Πόλης να ένωθούνε και να γίνουν ένα δυνατό κι' άτράνταχτο.

— Το να ονομάζονται τα δημοτικιστικά κέντρα α' Αδερφάτα, είναι ιδέα του κ. Πάλλη, και πολύ σωστή, αφού σ' αν αδερφοί πρέπει όλοι να δουλεύουμε.

— Ελπίζουμε από το άλλο φύλλο ναρχινίσουμε τη β' κριτική μελέτη του κ. Κωστή Παλαμά «ή ιδέα της γυναικάς».

— Η «Ακρόπολη» ζήτησε και φέτο από διάφορους έπιφανείς και άφανείς να εύκηθούνε κάτι στο έθνος για τον καινούριο χρόνο. Μαζί με τους άλλους, εύκήθηκε κι' ο Νουμάς: «Να πάψουμε να ψευτογελιάμαστε πως είμαστε μεγάλοι για ναρχινίσουμε να γινώμαστε σ' αληθινά μεγάλοι. Ο μεγάλος ο όχτρός μας δεν είναι ούτε ο Βούλγαρος, ούτε ο Τούρκος, ούτε κανένας άλλος άπ' έξω. Ο μεγάλος ο όχτρός μας φωλιάζει μέσα μας και είναι ο φόβος μας προς την Αλήθεια. Μακάρι τον όχτρώ αυτόνε να τον νικήσουμε στα 1909.»

Ο ΙΔΙΟΣ

### Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ανυποποίησι

ότι κατ' απόφασιν του Γενικού Συμβουλίου συγκαλείται την 6/19 Φεβρουαρίου έ. έ. εν τῷ Καταστήματι της Τραπεζής η έτησία τακτική Συνέλευσις των Μετόχων, εις ην παρακαλούνται να παρευρεθώσιν οι κατά το άρθρον 47 του Καταστατικού δικαιούμενοι να μετάρχωσιν αυτής κ. κ. μέτοχοι και οι ειδικοί τούτων αντιπρόσωποι.

Οι κάτοχοι άνωμένων μετοχών θέλοντες να λάβωσι μέρος εις την τακτικήν ταύτην συνέλευσιν όφείλουσι κατά το έδάφιον α' του άρθρου 51 του Καταστατικού δεκαπέντε ήμέρας τουλάχιστον πρό της έναρξεως των συνεδριάσεων να καταθέσωσιν επί αποδείξει τους τίτλους αυτών, έντός μὲν της Ελλάδος εις το Κεντρικόν της Τραπεζής Κατάστημα, ή τα Υποκαταστήματα αυτής, έκτός δὲ παρά τοις εκεί άναποκριταίς της ήτοι.

Εν Παρίσιος παρά τοις κ. κ. de Rothchild freres.

Εν Βερολίνω παρά τη Nationalbank für Deutuhland.

Εν Βιέννη παρά τη Wuner-Bank Verein.

Εν Κωνσταντινουπόλει παρά τῷ κ. Α. Ζαρίφη.

Εν Θεσσαλονίκη παρά τη Τραπεζή Ανατολής.

Εν Σμύρνη παρά τη Τραπεζή Ανατολής.  
Εν Αλεξανδρεία παρά τη Τραπεζή Ανατολής.  
Εν Καίρω παρά τη Τραπεζή Ανατολής.  
Εν Κρήτη παρά τοις Υποκαταστήμασι της Τραπεζής Κρήτης.

Αθήναι 2/15 Ιανουαρίου 1909.

Ο διοικητής  
Σ. Στρούτ

### ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ο «Νουμάς» εύχαριστεί όλους τους καλούς του φίλους και συναγωνιστάδες που του στείλανε σε δημοφιλη καρτοπστάλι και σε γραμματα τις ένκές τους για την πρωτοχρονιά και για το κλείσιμο της έχτης της χρονιάς του. Ν' άπαντήσει ξεχωριστά σ' όν καθένα είναι άδύνατο, γιατί είναι τόσο πολλοί. Ξεχωριστά τον σγκίνησε ένα δημοφιλη καρτοπστάλι του φίλου Αργυράκη από το Αϊντίν συντροφεμένο με την ένκή ανά γιορτάσει και την εικοσιπεντετηρίδα του Νουμά.

κ. κ. Β. Cl. στο Nice και Σπ. Κοντολ. στη Σμύρνη. Λάβαμε τις συντροφές του 909 και σ' εύχαριστούμε.—κ. Πιπ. στην Πόλη. Λάβαμε την έπιταγή (φρ. γρ. 2<sup>ο</sup> και 50 ο)ο). Τα βιβλία θ' σου τα στείλαμε τούτη τη βδομάδα σε συστημένο δέμα.—κ. Μανώλη Σ. Βάλλη συντάχτη της «Αρμονίας». Στη Σμύρνη. Α' μας στείλεις τίποτες άτόπωτε, θ' αν δημοσιεύουμε με μεγάλη εύχαριστήση.—κ. Γ. Ν. Κον. στη Γενίβη. Θ' δημοσιευτεί, μα ύστερ' από μερικά φύλλα γιατί έχουν άλλα σειρά τώρα.—κ. Α. Μ. Μπ. Σ' εύχαριστούμε για τα χρυσά σου λόγια. Αν έδειαζες να περνούσες κανένα Σάββατο 4—5 τόπομεσήμερο από το γραφείο θ' μιλούσαμε και για το πείσμα.—κ. Ηλ. Έσπ. Θ' δημοσιευτεί όταν έρθει η άράδα του.—κ. Γ. Χωρ. Σ' εύχαριστούμε, μα ανάγκη πρ' δημοσιευτεί να ξέρουμε τάλχητό σου ένομα.—κ. Β. Πασχ. στην Αλεξανδρεία, Ηλ. Πανταζ. στο Hamburg, Α. Μαβ. στην Κέρκυρα και Γιάν. Μπλ. στα Γιάνινα. Λάβαμε τη συντροφή του 909 και σ' εύχαριστούμε.—κ. Σταχτοπούτα. Στείλε μας το κατατόπι σου να σου στέλνουμε το φύλλο ταχτικά. Σ' εύχαριστούμε.

### ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εντοκοι καταθέσεις

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν, ήτοι εις φράγκα και λίρας στερλίνας άποδοτέας εις ώρισμένην προθεσίαν ή διαρκεία.

Αι εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πληρώνονται εις το αυτό νόμισμα, εις δ' έγένητο ή κατάθεσις εις χρυσόν ή δι' έπιταγής όψεως (cheque) επί του έξωτερικού κατ' έπιλογήν του όμολογούχου.

Το κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνονται εν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι και τη αίτήσσει του καταθέτου εν τοις Υποκαταστήμασι της Τραπεζής.

Τόκοι των καταθέσεων.

|   |     |                                          |       |
|---|-----|------------------------------------------|-------|
| 1 | 1)2 | τοίς ο)ο κατ' έτος διὰ καταθέσεις 6 μην. |       |
| 2 | »   | »                                        | 1 έτ. |
| 2 | 1)2 | »                                        | 2 έτ. |
| 3 | »   | »                                        | 4 έτ. |
| 4 | »   | »                                        | 5 έτ. |

Αι όμολογίαι των έντόκων καταθέσεων έκδίδονται κατ' έκλογήν του καταθέτου όνομαστικά ή άνω-νυμοι.

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

ΤΡΕΙΣ ΜΠΑΛΑΝΤΕΣ

(ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ)

Πουλιούνται i δραχμή ή καθεμιά

στα γραφεία του «Νουμά»